

Muistelua 10.5.1970 otetun kuvan tapahtumista

Löysin kirjahyllystäni vanhan Rajamme Vartijat- vihkosen missä oli alla oleva valokuva. Sehän aiheutti vähäisissä harmaissa aivosoluissani pienen muistelun tarpeen. Siksi tämä sepustus, toivottavasti edes suunnilleen oikein kerrottu.

Rajapartiomestaruuskilpailuissa 1970 Jukajärvellä kilpailupartiot joutuivat selvittämään näin "todentuntuista" tilannetta.

Kuvassa etualalla "partionarulla" sitomani on puukottaja.

Olen karttalaukullinen mies uhrin yläpuolella ja Pentti on siinä etupuolella oleva partiokaverini.

Meidän takana etummainen upseeri näyttäisi olevan Rajavartiolaitoksen päällikkö kenraaliluutnantti Otto Yli-Risku, muita kuvassa olevia en enää tunnista.

Olin partiomieheni Pentti Puurusen kanssa kilpailemassa Rajavartiolaitoksen Rajapartiomestaruuskilpailuissa Immolassa. Kilpailupaikka oli Jukajärven ampumaradan maastoissa. Menossa oli kilpailun viimeinen rasti.

Edellisellä rastilla jossa olime eräällä partiomajalla, meille ilmoitettiin puhelimella, että tuttuun taloon oli tullut vieraaksi väkivaltaisen oloinen mies. Apua tarvittaisiin. Suunnistimme ja juoksimme kiireenvilkkää metsien ja soiden poikki kyseiseen taloon (kilpailun päätyttyä selvisi, että se juoksukin oli yksi rasti, pikataival, missä olimme toiseksi nopeimpia).

Talon pihamaalle tultuamme näimme, että maassa makasi vertavuotava talon isäntä ja puukko kädessään oleva hurjistunut mies oli hieman kauempana. No, uhrin kaulasta pulppusi voimakkaita verisuihkuja. Tilanne oli kyllä aivan toden tuntuinen, suorastaan kammottava.

Oli se verentulo siksi hyvin suunniteltu ja tehty maalimieheltä, että meni aivan täydestä ja todelliselta haavalta.

Tietenkin aloimme antaa ensiapua vertavuotavalle uhrille, sitomalla haavaa. Samalla puukkomies hyökkäsi meitä kohti. Käskin partiomiestä jatkamaan uhrin hoitamista ja itse syöksyin puukkomiehen kimppuun. Sain puukon pois hänen kädestään ja aloin sitoa aina repussa mukanani olevalla 6 metrin mittaisella partionarulla miestä nippuun, että ei olisi kykenevä jatkamaan tuhotyötään. Olin lähdössä avuksi haavoittuneen sitomiseen, samalla huomasin kun huonosti köyttämäni mies lähti juoksemaan karkuun. Kirmaisinkin perään ja syöksyilin pari kertaa turvalleni maahan ennen kuin sain partionarun päästä kiinni (onneksi oli narun päässä solmu, mikä auttoi kiinni saamista) ja sitten aloin tekemään miehestä pitävämpää pakettia.

Nyt kun kuvaa katselee, ei se sidonta kovin vakuuttavan näköinen ole ollut juoksentelyn jälkeenkään, kun jätin ”sidokseni” nippuun maahan makailemaan ja lähdin partiomieheni avuksi puukotetun miehen luo. Veren suihkuaminen saatiin loppumaan ja rauhoiteltiin uhria ja tarkoitus oli lähteä soittamaan apua.

Siinä vaiheessa rastin tuomarit ilmoittivat, että tämä oli viimeinen rasti, kilpailu on ohi. Hieman yllätti, koska ei ollut tässä kilpailussa edes minkäänlaista ammuntaakaan, vaikka siihen olimme ”panostaneet” paljon siksi, koska kumpikin meistä harrasti ammuntaa.

Silloin kun juoksentelin ja syöksyilin miehen perässä, havaitsin ainakin yhden, mahdollisesti useammankin kaitafilmikameran kuvaavan kiinniottoyritystäni. Oli se varmaan hauskaa katseltavaa. Kuvassakin näkyy RVL:n päällikön kenraaliluutnantti Otto Ala-Riskun kasvoista naurun ilme vallan hyvin. Yleisönä oli paljon ”isoja herroja” niin siviilielämän ”johtajia”, kuin RVL:n ja Puolustusvoimienkin päällystää.

Kaikilla rasteilla oli kaksi tuomareina olevaa komppanianpäällikköä ”kapteeneita tai majureita”, aina vähintään kahdesta eri Rajavartiostosta tasapuolisen tuomaroinnin vuoksi. Maalimiehet olivat aliupseereita tai rajajääkäreitä. Kilpailuja seuraavaa yleisöä oli jokaisella rastilla.

Emme siinä vaiheessa tienneet yhtään, miten hyvin olimme onnistuneet koko reissun aikana. Vasta tulosluettelon käteen saatuamme oli yllätys suuri, koska voitimme puolen pisteen erolla koko kilpailun. Ja edellisen rastin (pikataival) jälkeen olimme olleet n. 10 pisteen johdossa. Oli voitto jäänyt hilkulle. Silloisen partiokaverini Pentin pojasta tuli vuosikymmenten jälkeen ampumahiihdon maailmanmestari Paavo Puurunen.

Ehkä yksi syy, miksi meiltä epäonnistui tuon viimeisen rastin toiminta. Talven aikana, kun meitä ”koulutettiin” erilaisiin mahdollisesti eteen tulevien rastien tapauksiin, niin silloin harvoin tehtiin se varsinainen toimenpide. Riitti kun sanottiin, että nyt tehdään sitä ja sitä.

Harjoituksen ajankulun nopeuttamiseksi tehtiin niin. Nyt sitten ”isoissa kisoissa” todella piti tehdä toimenpide, mikä harjoituksissa oli selvitetty ”puhumalla”. Olisihan sen pitänyt olla meille selvää, koska jo edellisenä päivänä, kun kävimme kilpailureitin tutustumiskierroksella ja yht’äkkiä komennettiin yllättävä tehtävä ”tuolta suunnasta alkaa kuulua helikopterin ääntä, toimikaa”. Käskin partiomieheni ottamaan suuntaa ja kellon aikoja ylös ja itse aloin kirjoittaa havainnon tietoja havaintoilmoituskaavakkeelle. Tämä oli minulle tuttua hommaa, mutta siinä melkein kaikki muut partiot kirjoittivat havaintojaan joillekin paperilapuille. Kun tilanne oli ohi, kerättiin havaintoilmoitukset pois. Suurimman osan partioista kaavake oli tyhjä, eikä siitä saanut pisteitä, vaikka saattoi olla ihan hyvät tiedot niillä paperilapuilla. Se oli meidän tuuria, vaikka normaalisti rajalla partiossa kulkiessani yleensä kirjoitin myöskin havaintoni ensin paperilapulle ja sitten täytin varsinaisen painetun havaintoilmoituskaavakkeen vasta vartioasemalle palattuani hiukan paremmalla käsialalla.

Alpo Hoppendorff

ylirj. evp.